

Możliwości rozwoju współpracy gospodarczej z rynkiem Egiptu /perspektywiczne branże i grupy towarowe/

Perspektywa rozwoju współpracy gospodarczej polskich firm na rynku Egiptu jest głównie wynikiem możliwości kreowanych zapotrzebowaniem rozwojowym poszczególnych branż działalności gospodarczej Egiptu.

Egipski sektor wytwórczości, dysponując względnie dużą wartością dodaną, wykwalifikowaną i dobrze wynagradzaną siłą roboczą oraz będąc silnie powiązany z sektorami rolnictwa i usług, jest motorem rozwoju gospodarczego kraju. Mimo strajków pracowniczych, politycznej niestabilności oraz spadku zainteresowania inwestorów zagranicznych obecnością biznesową w Egipcie w roku finansowym 2011/12 sektor wytwórczości wykazał wzrost głównie dzięki utrzymaniu się eksportu towarowego na względnie ustabilizowanym poziomie /w 2012 r. wartość egipskiego eksportu towarowego wyniosła 27 mld dol. USA i była niższa zaledwie o 0,1% niż w roku poprzednim/. Udział sektora wytwórczości oraz rolnictwa i usług w GDP Egiptu przedstawia tabela niżej /w %/¹.

przemysł	rolnictwo	usługi
33,47	13,94	52,59

Sektor wytwórczości jest kluczowy dla długookresowego rozwoju gospodarki oraz zmniejszenia skali bezrobocia w Egipcie. Działy wytwórczości posiadające duży potencjał rozwojowy, sklasyfikowane wg poziomu technologii, obejmują branże o wysokiej technologii bazujące głównie na wykorzystaniu białych piasków kwarcowych; o średnim poziomie zaawansowania technologicznego - branże motoryzacyjna, farmaceutyczna oraz produkcji minerałów; niskiego poziomu technologicznego - branże przetwórstwa spożywczego oraz produkcji tekstyliów o wysokiej jakości. Perspektywa współpracy firm zagranicznych zależy od potencjału rozwojowego branż produkcyjnych na rynku Egiptu różniących się zaawansowaniem technologicznym – jak niżej:

- dla branż produkcyjnych o wysoko zaawansowanej technologii

Piaski Pustyni Białej w Egipcie są doskonałym surowcem dla produkcji układów scalonych, włókien optycznych dla połączeń/kabli internetowych, komórek fotowoltaicznych dla paneli energii słonecznej oraz roboczochlonych urządzeń

¹ obliczenia własne na podstawie danych Central Administration for Public Mobilisation and Statistics /CAPMAS/ w Egipcie, marzec 2013 r.

elektronicznych. Energia słoneczna ma potencjał aby stać się najważniejszym źródłem energii w Egipcie; firmy lokalne wytwarzają część urządzeń do wykorzystania w pozyskiwaniu energii słonecznej. Egipscy przedsiębiorcy wspierają przyszłościowe partnerstwo międzynarodowe na rzecz produkcji i eksportu paneli energii słonecznej.

Dostępność białego piasku kwarcowego oraz licznej i płacowo konkurencyjnej siły roboczej sprawia, że firmy zagraniczne posiadające technologię wykorzystania produkcyjnego białych piasków mają możliwości rozwoju działalności gospodarczej w tym zakresie, szczególnie w wyspecjalizowanych strefach przemysłowych regionów Górnego Egiptu, Morza Czerwonego i Półwyspu Synaj.

- dla branż produkcyjnych o średnim poziomie zaawansowania technologicznego

1. Rozwój branży motoryzacyjnej /produkcji autobusów oraz samochodów osobowych i ciężarowych/ w Egipcie umożliwia z powodzeniem eksport samochodów ciężarowych i autobusów na rynki krajów rozwijających się, lecz wytwórczość w segmencie samochodów osobowych nie jest zadowalająca. Egipt może konkurować w produkcji autobusów i samochodów ciężarowych, będącej pracowitym segmentem branży motoryzacyjnej i nie wymagającym elementów luksusu, koniecznych w segmencie osobowych samochodów prywatnych. Zagraniczne koncerny samochodowe montują i sprzedają samochody osobowe na względnie niewielkim rynku Egiptu uzyskując - dzięki wysokim opłatom celnym za import samochodów osobowych - ceny wyższe za jakość niższą niż samochodów dostępnych na innych rynkach. W Egipcie blisko 50% sprzedawanych samochodów osobowych jest produkowane lokalnie /w 2011 roku sprzedanych zostało niewiele ponad 176 tys. sztuk – spadek sprzedaży o 30% w stosunku do 2010 r./.² Liczba samochodów osobowych sprzedawanych w Egipcie jest niewielka, szczególnie uwzględniając ok. 85 mln populację Egiptu /w 2011 r. zaledwie 3% ludności Egiptu posiadało samochody prywatne; dla porównania – w Algierii 11% populacji/. Jednocześnie Egipt jest zobligowany dostosować się do warunków Umowy Stowarzyszeniowej z UE, zakładającej eliminację do 2019 r. opłat celnych w imporcie towarów przemysłowych z UE do Egiptu. W tej sytuacji liderzy egipskiej branży motoryzacyjnej współdziałali z rządem na rzecz ustanowienia w Egipcie przez azjatyckich producentów motoryzacyjnych joint - ventures jako regionalnych centrów produkcji i dystrybucji samochodów i samochodowych części zamiennych na rynki Afryki i Bliskiego Wschodu /porozumienie joint - ventures w tym zakresie z chińskim producentem samochodów zostało przyjęte w 2011 roku /.

Współpraca firm na rynku Egiptu w branży motoryzacyjnej, także obejmującej produkcję samochodowych części zamiennych, daje korzyści skali produkcji, dochodowy eksport samochodów oraz części zamiennych przy kosztach działań marketingowych ponoszonych przez firmę inwestora. Potencjał eksportowy branży motoryzacyjnej w Egipcie jest duży - w Afryce i na Bliskim Wschodzie w 2011 roku zarejestrowanych zostało 2,7 mln nowych samochodów osobowych.

2. Administracja Egiptu jest zainteresowana pełnym wykorzystaniem złóż minerałów, branży posiadającej potencjał wzmocnienia gospodarki kraju. Rezerwy złota na Pustyniach Zachodniej i Wschodniej mogą służyć wykorzystaniu do eksportu złota

---

² dane American Chamber of Commerce in Egypt, February 2013 - brak danych za 2012 rok

jako metalu lub – przy większych dochodach – jako kruszcza do produkcji jubilerskiej i złotniczej. Podobnie, lecz w mniejszym wymiarze, mogą być wykorzystywane zasoby srebra i niedawno w Egipcie odkrytych diamentów. Surowce mineralne, których wykorzystanie w Egipcie ulegnie zwiększeniu, to platyna do zastosowania w branży motoryzacyjnej, aluminium stosowane w budownictwie i branży transportowej, czarne piaski pustyni zawierające rudy do produkcji stali i blachy dla opakowań oraz piach i kamienie do budowy dróg. Surowce mineralne o potencjale rozwoju eksploatacji w Egipcie umożliwiającym wykorzystanie przemysłowe oraz eksport to wapień, fosforany, uran, marmur i granit. Branża wydobywcza surowców mineralnych w Egipcie oferuje firmom zagranicznym szerokie możliwości współpracy rozwojowej.

3. Egipska branża farmaceutyków dysponuje potencjałem rozwojowym bazującym na skali rynku konsumentów oraz względnie dużej liczbie wykwalifikowanych i płacowo konkurencyjnych farmaceutów. Branża farmaceutyczna Egiptu zatrudnia ok. 40 tys. osób, osiągając roczną sprzedaż rynkową wartości ok. 3 mld dol. USA oraz eksport wartości ok. 250 mln dol. USA. Wiele światowych firm farmaceutycznych produkuje leki w egipskich oddziałach firm, jak również realizuje sprzedaż bezpośrednią na rynku egipskim. Subsydiowanie cen oraz wysokie stawki celne w imporcie farmaceutyków powodują, że lokalnie produkowane leki generyczne mają 90% udział w egipskim rynku, posiadając jednak ok. 70% skuteczność w porównaniu do odpowiedników zagranicznych.

Reforma branży produktów farmaceutycznych w nadchodzących kilku latach wyzwoli wykorzystanie potencjału egipskich firm farmaceutycznych dla zwiększenia eksportu leków na rynki Afryki i Bliskiego Wschodu. Możliwości rozwoju egipskiej branży farmaceutyków wynikają także ze skali rynku leków w Afryce /bez Egiptu/ – ponad 8 mld dol. USA, oraz w krajach arabskich /poza Afryką/ - ponad 4 mld dol. USA. Rynek konsumentów o niskich dochodach stwarza dla egipskiej branży farmaceutycznej potencjał rozwojowy w segmencie leków generycznych. Reforma winna uwzględniać udzielanie firmom egipskim przez rząd wsparcia w zakresie modernizacji i podniesienia jakości produkcji do standardów międzynarodowych przy równoległej, stopniowo postępującej w okresie kilku lat eliminacji subsydiowania leków.

Oczekiwany w efekcie wzrost efektywności produkcji pozwoli na utrzymanie konkurencyjności i ułatwi eksport farmaceutyków firm rynku egipskiego, posługujących się zagranicznymi licencjami produkcyjnymi, dając im przewagę konkurencyjną na bliskich rynkach Afryki i Azji Południowej.

Perspektywy reformy i rozwoju branży wskazują możliwości aktywnego włączenia się farmaceutycznych firm zagranicznych w rozwój produkcji na rynku egipskim i w proces pozyskiwania nowych rynków zbytu, szczególnie w Afryce i na Bliskim Wschodzie.

- dla branż produkcyjnych o niskim zaawansowaniu technologicznym

1. Ziemię rolniczą w Egipcie, w tym rekultywowane tereny pustynne, dają wysokie plony oraz 2 do 3 zbiorów w okresie roku. Jednak przetwórstwo spożywcze reprezentuje niewystarczający poziom, posiadając jednocześnie duży potencjał rozwojowy oferujący wiele korzyści dla branży, w tym najważniejsza to zwiększona dostępność sezonowa żywności. Popyt na rynkach krajów arabskich i Unii Europejskiej

wskazuje najlepsze perspektywy rozwojowe dla egipskiej branży przetwórstwa spożywczego i eksportu żywności przetworzonej – głównie soków owocowych, owoców i dżemów, warzyw mrożonych i konserwowanych, mrożonych kurczaków i ryb, oleju z oliwek i słonecznikowego, przetworzonych ziół i roślin leczniczych.

Znajomość wymogów rynku europejskiego jako szczególnie wymagającego, konkurencyjnego i rygorystycznie przestrzegającego standardów w zakresie przechowywania, chłodzenia, marketingu, transportu i kontroli jakości żywności /wprawdzie znanych egipskim eksporterom/ stanowi o korzystniejszej pozycji firm z UE angażujących się w branży przetwórstwa spożywczego w Egipcie.

Egipska branża przetwórstwa wymaga kreatywnych rozwiązań koniecznych dla zdynamizowania wykorzystania potencjału produkcyjnego i eksportowego, stwarzających możliwości współpracy w trzech głównych aspektach:

- wykorzystania południowego, cieplejszego klimatu Egiptu i okresów zbiorów znacząco wcześniejszych niż w Europie, udostępniając rynkowi europejskiemu świeże i przetworzone produkty żywnościowe w okresach nie pokrywających się bezpośrednio z okresami zbiorów w Europie;
- zaangażowania do rozwoju w Egipcie upraw rolniczych, przetwórstwa i eksportu żywności do UE przez firmy rynku europejskiego dysponujące know-how rynku UE oraz korzystające z niższych kosztów pracy i preferencyjnych warunków eksportu;
- zawierania kontraktów handlowych i umów o partnerstwie produkcyjnym, będących wkładem rynku egipskiego do firm przetwórstwa spożywczego rozwijających eksport egipskich świeżych zbiorów rolniczych na rynek Europy.

Sytuacja rynkowa branży żywności Egiptu tradycyjnie stwarza możliwości eksportu przez firmy UE surowców i produktów spożywczych, w tym głównie pszenicy oraz innych zbóż, mięsa, oleju, produktów mleczarskich i wyrobów cukierniczych, soków, wyrobów konserwowanych, sosów i dodatków spożywczych.

2. Branża produkcji wyrobów tekstylnych w Egipcie, będąc jedną z ważniejszych dziedzin wytwórczości - z ok. 13% udziałem o wartości ok. 9 mld dol. USA³ - wymaga modernizacji. Egipt posiada potencjał rozwoju produkcji długowłóknistej bawełny i wyrobów tekstylnych o jakości najwyższej na światowym rynku, lecz zaniedbania nacjonalizacji i biurokracji okresu minionego pogorszyły jakość i produktywność branży. Egipt dysponuje bawełną wysokiej jakości, doświadczeniem produkcyjnym i uznaną marką produktową, które umożliwią przywrócenie ekskluzywnej pozycji branży tekstylnej, obecnie niedoinwestowanej i roboczochłonnej, oraz jednocześnie charakteryzującej się niskim ryzykiem dla inwestycji średniej wartości.

Modernizacja branży produkcji tekstylnej stwarza możliwości zaangażowania w Egipcie firm zagranicznych przy wykorzystaniu znajomości rynku światowego na rzecz zwiększenia efektywności kosztowej produkcji i profesjonalnego marketingu wyrobów o wysokiej jakości. Egipska branża tekstyliów posiada potencjał dla rozwoju eksportu na rynki UE i USA /porozumienie Egiptu z USA w sprawie Kwalifikowanych Stref Przemysłowych /QIZ/ z 2005 roku dało impuls do rozwoju prywatnej wytwórczości w branży tekstylnej i jej eksportu na rynek USA/ oraz na rynki krajów dużych o średnim poziomie dochodu narodowego i rozwijającym się popycie na tekstylia luksusowe – głównie do Chin, Indii, Brazylii, Indonezji, Meksyku, Południowej Korei, Turcji i

---

³ wg Untapped potential; Business Today, luty 2013 r.

Republiki Południowej Afryki. Egipski eksport wyrobów tekstylnych w 2012 roku miał wartość 1,43 mld dol. USA.⁴

Sporządził:

Tomasz Przygoda
I-szy Sekretarz

WPHI w Kairze, kwiecień 2013 r.

---

⁴ dane Central Administration for Public Mobilisation and Statistics /CAPMAS/ w Egipcie, marzec 2013 r.